



bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 23 ianuarie 2025
cauza nr. 189/24

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat, în ședință de audieri publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarilor: AAAA, BBBB,
persoanei interesate: AO Centrul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități,
reclamaților: Ministerul Educației și Cercetării, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” or.
Soroca
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

- 1.1 Pretinsa discriminare în acces la educație a elevilor cu cerințe educaționale speciale.

II. Admisibilitatea obiectului

- 2.1 Plângerea corespunde cerințelor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și nu ridică excepțiile de restituire prevăzute în art. 14 alin. (1) sau inadmisibilitate prevăzute în art. 14¹ alin. (1) din Legea nr. 121/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarilor

- 3.1 Dna AAAA menționează că este persoană cu dizabilități din copilărie (severă) și cerințe educaționale speciale. În timpul studiilor gimnaziale, petiționara a beneficiat de un program educațional individualizat destinat elevilor cu cerințe educaționale speciale, iar în anul 2022 a absolvit treapta gimnazială și a obținut certificatul de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI. După absolvirea gimnaziului, în anul 2022 petiționara menționează că a fost înmatriculată la specialitatea Biblioteconomie și Asistență Informațională (program de formare profesională tehnică post secundară cu durata de 4 ani) la Colegiul de Arte din or. Soroca. La scurt timp după începerea anului de studii, administrația colegiului a contactat părinții petiționarei și le-a solicitat să-și retragă documentele, motivând că petiționara a fost înmatriculată incorect. De altfel, petiționara notează că recomandarea de a urma profesia de bibliotecară i-a fost dată de către Serviciul de Asistență Psihopedagogică din or. Fălești.
- 3.2 La data de 16 august 2024, prin intermediul portalului eadmitere.sime.md, petiționara a încercat repetat să se înscrie la studii la aceeași specialitate și instituție de învățământ. În context, petiționara notează că nu a reușit să se înregistreze la concurs, or, i-au fost afișate atenționări în culoare roșie după cum urmează: „Actul de studii atașat (Certificat de studii

gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI) nu corespunde cerințelor opțiunii selectate pentru participare la concurs, Biblioteconomie și Asistență Informațională (bibliotecar/bibliotecară), atât la buget, cât și la contract.”

- 3.3 Urmare a solicitărilor către Ministerul Educației și Cercetării, petiționara a primit un răspuns ce face trimitere la Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la programele de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648 din 07.07.2022. Astfel, potrivit pct. 9 lit. b) anexa nr. 1 din Regulament, la concursul de admitere la programe de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, se pot înscrie candidații ce dețin certificatul de studii gimnaziale (sau un act de studii echivalent), certificatul de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI sau persoanele care nu au absolvit 9 clase și împlinesc vârsta de 16 ani pe parcursul anului de studii.

Sușinerile Ministerului Educației și Cercetării

- 3.4 Ministerul Educației și Cercetării (MEC) comunică faptul că admiterea la programele de formare profesională tehnică se desfășoară în conformitate cu Regulamentului de organizare și desfășurare a admiterii la programe de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648/2022.
- 3.5 De asemenea, MEC notează că la data de 22 iulie 2024 a avut loc o ședință între petiționare și reprezentanții mai multor organizații ale societății civile. În cadrul ședinței s-a abordat subiectul accesului echitabil la educație a elevilor ce au absolvit studiile gimnaziale în baza Curriculumului modificat la cel puțin o disciplină. Subiectul a fost abordat din prisma cazului dnei AAAA, care a absolvit gimnaziul, studiind majoritatea disciplinelor incluse în program în bază de Curriculum modificat. Potrivit MEC, reprezentanții au menționat că după părerea lor, prevederile Regulamentului sunt discriminatorii și nu oferă condiții echitabile de acces pentru elevii cu cerințe educaționale speciale în raport cu alți elevi. Or, reprezentanții dnei AAAA susțin că specialitatea bibliotecar este cea potrivită pentru aceasta, însă, potrivit MEC, exersarea specialității de bibliotecar necesită manevrarea cu obiecte și echipament care pot pune în pericol integritatea corporală a petiționarei.
- 3.6 Totodată, instituția reclamată susține că accesul la educație și formare pentru elevii care au absolvit gimnaziul, în baza Curriculumului modificat se face în conformitate cu potențialul și capacitățile acestora de participare la procesul educațional/de formare și nu îngreudește dreptul lor la educație și formare, iar elevii cu Cerințe Educaționale Speciale stabilite pot participa la formare la meseriile/profesiile/specialitățile care nu reprezintă pericol pentru sănătatea, securitatea și viața persoanei.
- 3.7 MEC mai indică și asupra faptului că petiționarei i-a fost recomandat să urmeze o altă meserie cu o durată a studiilor de 2 ani, care corespunde cu potențialul și dorințele acesteia și exercitarea atribuțiilor căreia să nu îi pună în pericol sănătatea, securitatea și viața. De asemenea, i-a fost recomandat să susțină examenele de absolvire a gimnaziului în regim externat, conform reglementărilor aprobate de MEC, ceea ce i-ar permite accesul la învățământul profesional tehnic postsecundar.
- 3.8 În altă ordine de idei, MEC subliniază că modificarea unui Curriculum presupune modificarea finalităților, conținuturilor și/sau strategiilor de predare-învățare-evaluare în funcție de potențialul elevului. Modificările se fac prin: simplificare (reducerea parțială a gradului de complexitate a finalităților și/sau conținuturilor); comasare (integrarea a două sau mai multe discipline/module/unități de curs sau conținuturi/finalități); excludere (omiterea unor finalități pe care elevul cu CES nu le poate realiza sau conținuturi pe care nu le poate învăța). Din cele expuse supra rezultă că pentru absolventul căruia i-a fost eliberat certificatul de studii cu seria ASG cu subtitlul Plan educațional individual, finalitățile (competențele) au fost modificate. La caz, certificatul cu studii gimnaziale, în baza Planului Educațional individual, eliberat absolventei AAAA de către Instituția Publică Gimnaziul

„Sergiu Moraru” din s. Obreja Veche, r-nul Fălești, cuprinde disciplinele de examen: limba și literatura română, matematica și istoria românilor și universală susținute în baza Curriculumului modificat, iar anexa la Certificatul de studii generale reflectă disciplinele studiate de AAAA după cum urmează: în baza Curriculumului modificat următoarele discipline limba și literatura română, limba engleză, limba rusă, matematica, științe, biologie, fizică, chimie, informatică, istoria românilor și universală, educația civică și geografie; în baza Curriculumului general: educația muzicală, dezvoltare personală, educație plastică, educație tehnologică și educație fizică.

- 3.9 Drept urmare a celor expuse supra, MEC indică faptul că accesul la educație al persoanelor deținătoare a actului de studii cu seria ASG cu subtitlul Plan educațional individualizat nu este îngăduit, ci este asigurat prin posibilitatea accederii la programe de formare într-o meserie în învățământul profesional tehnic secundar cu o durată de doi ani.

Susținerile Colegiului de Arte „Nicolae Botgros”, or. Soroca

- 3.10 Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din or. Soroca notează că admiterea în cadrul instituției se realizează în baza Regulamentului de organizare și desfășurare a admiterii la programe de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648/2022, indicând că oferă programe de formare profesională tehnică de nivel ISCED 4 (învățământ profesional tehnic postsecundar).
- 3.11 Astfel, având în vedere faptul că AAAA deține certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, aceasta nu a putut fi admisă la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională.
- 3.12 De altfel, instituția reclamată mai notează, cu referire la deținătorii certificatelor de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, că Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la programe de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648/2022, prevede la pct. 9 subpct. (1) lit. b), că la concursul de admitere în învățământul profesional tehnic, candidații se pot înscrie la programe de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent), certificatului de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI sau persoane care nu au absolvit 9 clase și împlinesc vârsta de 16 ani pe parcursul anului de studii.

IV. Drept relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială; **art. 35 alin. (1)** Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare; **art. 35 alin. (5)** Instituțiile de învățământ, inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii; **art. 35 alin. (7)** Învățământul liceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit; **art. 51 alin. (1)** Persoanele cu dizabilități beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.
- 4.2 **Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale art. 2 alin. (2)** Statele părți la prezentul Pact se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau pe orice altă împrejurare; **art. 13 alin. (1)** Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la educație. Ele sunt de acord că educația trebuie să urmărească

deplina dezvoltare a personalității umane și a simțului demnității sale și să întărească respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. Pe lângă aceasta, ele sunt de acord că prin educație orice persoană trebuie să devină capabilă de a juca un rol util într-o societate liberă, că educația trebuie să favorizeze înțelegerea, toleranța și prietenia între toate națiunile și toate grupurile rasiale, etnice sau religioase și să încurajeze dezvoltarea activităților Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

- 4.3 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2 discriminare** – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **discriminare directă** – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 4** Formele grave ale discriminării sunt: **lit. a)** promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice; **art. 6** Orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației; **art. 9 alin. (1)** Se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității în domeniul educației; **art. 9 alin. (2)** Se consideră discriminatorii acțiunile săvârșite pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse, precum: **lit. a)** limitarea accesului la educație în instituțiile de învățământ de orice tip și nivel; **art. 9 alin. (2')** Instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării: **lit. a)** prin asigurarea accesibilității educației; **lit. b)** la elaborarea materialelor didactice, curriculumului, programelor de formare continuă și programelor de studii.
- 4.4 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare; **pct. 65** Decizia Consiliului este un act oficial și produce efecte juridice de la data comunicării ei părților. Decizia poate fi contestată direct în instanța de judecată de persoana care se consideră vătămată în drepturi, în modul și în termenul prevăzut de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.
- 4.5 **Codul Educației nr. 152/2014, art. 3 cerințe educaționale speciale** - necesități educaționale ale copilului/elevului/studentului, care implică o școlarizare adaptată particularităților individuale sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică prin acțiuni de reabilitare sau recuperare corespunzătoare; **curriculum modificat** - curriculum la o disciplină școlară, în care se modifică rezultatele învățării în funcție de potențialul copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale;

educație incluzivă - proces educațional care răspunde diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare și oferă oportunități și șanse egale de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație de calitate în medii comune de învățare; *plan educațional individualizat* - instrument de organizare și realizare coordonată a procesului educațional pentru beneficiarii cu cerințe educaționale speciale; **art. 5 lit. d)** educația are ca misiune: promovarea dialogului intercultural, a spiritului de toleranță, a nediscriminării și incluziunii sociale; **art. 7** Educația se întemeiază pe următoarele principii fundamentale: **lit. h)** principiul asigurării egalității și nediscriminării; **art. 12** Sistemul de învățământ este organizat pe niveluri și cicluri în conformitate cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED-2011): **lit. a)** nivelul 0 - educația timpurie: - educația antepreșcolară; - învățământul preșcolar; **lit. b)** nivelul 1 - învățământul primar; **lit. c)** nivelul 2- învățământul secundar, ciclul I: învățământul gimnazial; **lit. d)** nivelul 3: - învățământul secundar, ciclul II: învățământul liceal;- învățământul profesional tehnic secundar; **lit. e)** nivelul 4 - învățământul profesional tehnic postsecundar; **lit. f)** nivelul 5 - învățământul profesional tehnic postsecundar nonterțiar; **lit. g)** nivelul 6 - învățământul superior, ciclul I: învățământ superior de licență; **lit. h)** nivelul 7 - învățământul superior, ciclul II: învățământ superior de master; **lit. i)** nivelul 8 - învățământul superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat; **art. 15 alin. (1)** În conformitate cu structura învățământului, instituțiile de învățământ se clasifică după cum urmează: **lit. d)** instituție de învățământ secundar, ciclul I - gimnaziu; **lit. e)** instituție de învățământ secundar, ciclul II - liceu; **lit. g)** instituție de învățământ profesional tehnic secundar - școală profesională; **lit. h)** instituție de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar-colegiu; **lit. i)** instituție de învățământ profesional tehnic cu programe de diferite niveluri sau programe integrate – centru de excelență; **lit. j)** instituție de învățământ secundar vocațional de arte, sport etc. - școală; **lit. k)** instituție de învățământ superior - universitate, academie de studii, institut, școală superioară, școală de înalte studii etc.; **lit. l)** instituție de învățământ de formare continuă – universitate, institut, centru, școală etc.; **lit. m)** instituție de învățământ extrașcolar - școală (de arte: arte plastice, muzică, teatru; de sport etc.), centru de creație, club sportiv, centru sportiv de pregătire a loturilor naționale, tabără de odihnă; **lit. n)** instituție de învățământ special - instituție specială, școală auxiliară; **art. 17 alin. (6)** La finalizarea fiecărui nivel sau ciclu de învățământ se eliberează următoarele acte de studii: **lit. a)** în învățământul gimnazial - Certificat de studii gimnaziale; **lit. b)** în învățământul liceal - Diplomă de bacalaureat; **lit. c)** în învățământul profesional tehnic secundar – Certificat de calificare; **lit. d)** în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar - Diplomă de studii profesionale; **lit. e)** în învățământul superior: - ciclul I - Diplomă de studii superioare de licență; - ciclul II - Diplomă de studii superioare de master; - ciclul III - Diplomă de doctor (în domeniul respectiv); **art. 32** Învățământul pentru copiii și elevii cu cerințe educaționale speciale este parte integrantă a sistemului de învățământ și are drept scop educarea, reabilitarea și/sau recuperarea și incluziunea educațională, socială și profesională a persoanelor cu dificultăți de învățare, de comunicare și interacțiune, cu deficiențe senzoriale și fizice, emoționale și comportamentale, sociale; **art. 33 alin. (1)** Învățământul pentru copiii și elevii cu cerințe educaționale speciale este gratuit, se organizează în instituțiile de învățământ general, inclusiv în instituțiile de învățământ special, sau prin învățământ la domiciliu; **alin. (2)** Statul asigură integrarea în sistemul de învățământ a copiilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale prin: **lit. a)** înscrierea copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale în grupa sau clasa corespunzătoare din instituția de învățământ special; **lit. b)** înscrierea copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale în grupa sau clasa din instituțiile de învățământ general; **alin. (3)** Statul asigură incluziunea copiilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale prin abordarea individualizată, determinarea formei de incluziune, examinarea și/sau reexaminarea

complexă a copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale, realizate în baza unei metodologii aprobate de Ministerul Educației și Cercetării de către structuri abilitate, constituite la nivel central și local, care funcționează în modul stabilit de Guvern; **alin. (5)** Instituțiile de învățământ general în care sunt înscriși copiii sau elevii cu cerințe educaționale speciale și instituțiile de învățământ special colaborează cu instituțiile de protecție socială, alte organizații publice sau private, persoane fizice sau juridice din țară și din străinătate și beneficiază, în condițiile legii, de sprijin în organizarea învățării; **art. 33 alin. (7)** În instituțiile de învățământ general activează cadre didactice de sprijin abilitate pentru incluziunea copiilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale; **art. 60 alin. (1)** Admiterea în instituțiile de învățământ profesional tehnic se realizează în baza studiilor gimnaziale sau liceale; **alin. (2)** Persoanele care au dobândit certificate de studii liceale sau echivalente acestora pot fi admise în instituțiile de învățământ profesional tehnic numai la programe de formare profesională tehnică secundară și postsecundară; **alin. (6)** Formarea profesională a persoanelor cu cerințe educaționale speciale se efectuează, conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiiilor și Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor, în clasele de meserii din instituțiile de învățământ special și în cadrul învățământului profesional tehnic; **art. 61 alin. (1)** Programele de formare profesională din învățământul profesional tehnic sunt de trei tipuri: **lit. a)** programe de formare profesională tehnică secundară (nivelul 3 ISCED); **lit. b)** programe de formare profesională tehnică post secundară (nivelul 4 ISCED); **lit. c)** programe de formare profesională tehnică postsecundară non terțiară (nivelul 5 ISCED); **alin. (2)** Programele de formare profesională se realizează în instituții de învățământ profesional tehnic publice și private (școli profesionale, colegii și centre de excelență), autorizate provizoriu sau acreditate, în parteneriat cu întreprinderi și organizații adecvate profilului de instruire. Învățământul profesional medical se realizează în instituții de învățământ publice; **art. 62 alin. (1)** Programele de formare profesională tehnică secundară asigură formarea profesională inițială și continuă a muncitorilor calificați, în limitele categoriilor de calificare existente; **alin. (2)** Învățământul profesional tehnic secundar are durata de: **lit. a)** 3 ani - pentru instruirea în meserii conexe, în baza studiilor gimnaziale; **lit. b)** 2 -3 ani - pentru instruirea într-o meserie, în baza studiilor gimnaziale; **lit. d)** 1-2 ani - în funcție de complexitatea meseriei, în baza studiilor liceale sau a studiilor medii de cultură generală; **alin. (3)** În cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, în grupele de elevi pot fi incluse persoane care nu au absolvit 9 clase, dar care au atins vârsta de 16 ani, cu acordul Ministerului Educației și Cercetării; **alin. (5)** Admiterea la programele de formare profesională tehnică secundară se organizează în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării.

- 4.6 **Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la programele de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul nr. 648/2022 pct. 1** Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la programele de formare profesională tehnică (în continuare – Regulament) stabilește cadrul general pentru organizarea concursului de admitere la programele de formare profesională tehnică; **pct. 2** Admiterea la programele de formare profesională tehnică se efectuează pe bază de concurs și are drept scop realizarea selecției candidaților pe criterii de cunoștințe și aptitudini pentru specialitatea/meseria pentru care optează; **pct. 9** La concursul de admitere în învățământul profesional tehnic, candidații se pot înscrie: **subpct. 1)** la programe de formare profesională tehnică secundară: **lit. a)** cu durata de 3 ani, pentru instruirea în meserii conexe, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. b)** cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent), certificatului de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI sau

persoane care nu au absolvit 9 clase și împlinesc vârsta de 16 ani pe parcursul anului de studii; **lit. c)** cu durata de 1 - 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, prin învățământ dual, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. d)** cu durata de 1 - 2 ani, pentru instruirea într-o meserie, în baza certificatului de studii liceale (sau a unui act de studii echivalent)/atestatului de studii medii de cultură generală (sau a unui act de studii echivalent); **lit. e)** cu durata de până la 8 luni pentru instruirea într-o meserie, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent) pentru învățământul profesional tehnic desfășurat în instituțiile penitenciare; **subpct. 2)** la programe de formare profesională tehnică postsecundară: **lit. a)** cu durata de 5 ani, pentru programe integrate, la domeniul de educație 91. *Sănătate*, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. b)** cu durata de 4 ani, pentru programe integrate, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. c)** cu durata de 3 ani, pentru programe integrate, la specialitățile coregrafie și asistent al educatorului, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. d)** cu durata de 3 ani, la forma de învățământ cu frecvență redusă, în baza certificatului de studii liceale (sau a unui act de studii echivalent), atestatului de studii medii de cultură generală; **lit. e)** cu durata de 2 - 3 ani, la forma de învățământ cu frecvență, în baza certificatului de studii liceale (sau a unui act de studii echivalent)/atestatului de studii medii de cultură generală, certificatului de calificare la specialitățile conexe meseriei inițiale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. f)** cu durata de 2 - 3 ani, prin învățământ dual, în baza certificatului de studii liceale (sau un act de studii echivalent)/atestatului de studii medii de cultură generală, certificatului de calificare conexe meseriei inițiale (sau a unui act de studii echivalent); **subpct. 3)** la programe de formare profesională tehnică postsecundară nonterțiară: **lit. a)** cu durata de 4 - 5 ani, pentru programe integrate, la domeniul de educație 11. *Pedagogie și știința educației*, în baza certificatului de studii gimnaziale (sau a unui act de studii echivalent); **lit. b)** cu durata de 2 - 3 ani, la forma de învățământ cu frecvență, în baza diplomei de bacalaureat (sau a unui act de studii echivalent); **lit. c)** cu durata de 2-3 ani, prin învățământ dual, în baza diplomei de bacalaureat (sau a unui act de studii echivalent).

- 4.7 **Repere metodologice privind educația incluzivă în învățământul profesional tehnic, adoptate prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 1430/2018, pct. 5** Persoanele cu CES au dreptul să opteze pentru accesul la ÎPT, în conformitate cu potențialul și capacitățile lor de participare la procesul educațional/de formare profesională; **pct. 6** Persoanele cu CES participă la concursul de admitere în conformitate cu prevederile Regulamentului respectiv aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, inclusiv la cota prevăzută pentru persoanele cu dizabilități. **Pct. 9** Pentru meseriile/profesiile/specialitățile la care se organizează proba de aptitudini, evaluarea prevocațională a persoanelor cu CES va fi însoțită de o analiză a riscurilor, inclusiv din perspectiva posibilității de practicare a ocupației și angajării ulterioare în câmpul muncii. **Pct. 10** Se recomandă persoanelor cu CES, în scopul integrării educaționale și socioeconomice, evaluarea aptitudinilor și a capacităților profesionale în cadrul Centrelor de Ghidare în Carieră ale ANOFM. **Pct. 11** Înmatricularea persoanelor cu CES în ÎPT se va realiza la meseriile/profesiile/specialitățile conforme potențialului și capacității de participare a persoanei, care nu prezintă pericol pentru sănătatea, securitatea și viața persoanei. **Pct.12** Procesul de formare profesională la meseriile/profesiile/specialitățile cu factori de risc la locul de muncă/profesionali se asigură pentru persoanele apte de muncă din punct de vedere medical, și respectiv, în cazul dacă locul de muncă sau activitățile cu factori profesionali de risc, specifice meseriei/profesiei/specialității nu sunt contraindicate pentru starea de sănătate a persoanei. Contraindicația/incapacitatea din punct de vedere medical de a desfășura activitatea la locul de muncă în profesia/ocupația cu factori

profesionali de risc la locul de muncă poate servi drept temei pentru neadmitere la meseria/profesia/specialitatea dată.

- 4.8 **Comentariul General nr. 4 (2016) privind dreptul la educație incluzivă, adoptat de Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități pct. 8** În conformitate cu articolul 24 alineat (1), Statele părți au obligația de a asigura realizarea dreptului la educație al persoanelor cu dizabilități printr-un sistem de educație incluzivă la toate nivelurile, incluzând învățământul preșcolar, primar, secundar și terțiar, pregătirea în școli profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții, activitățile extra-curriculare și sociale, pentru toți elevii, inclusiv persoanele cu dizabilități, fără nici o discriminare și pe bază de egalitate cu ceilalți; **pct. 24.** Accesibilitatea implică și cerința ca educația la toate nivelurile să fie la costuri pe care să și le poată permite elevii cu dizabilități. Acomodarea rezonabilă nu trebuie să atragă după sine costuri suplimentare pentru elevii cu dizabilități. Învățământul primar obligatoriu, de calitate, gratuit și accesibil este o obligație imediată. În conformitate cu Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, statele părți trebuie să adopte progresiv măsuri pentru a se asigura că toți elevii, inclusiv elevii cu dizabilități, absolvă gratuit, echitabil și de calitate învățământul secundar precum și pentru a asigura accesul egal al tuturor femeilor și bărbaților cu dizabilități în cadrul învățământului tehnic, profesional sau terțiar, la prețuri accesibile și de calitate, inclusiv la învățământ universitar și la învățarea pe tot parcursul vieții. Statele părți trebuie să se asigure că persoanele cu dizabilități au acces la învățământul superior atât în instituții publice cât și în cele private în condiții de egalitate cu ceilalți.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că petiționarele deplâng caracterul presupus discriminator al prevederilor pct. 9 subpct. (1) lit. b) al Regulamentului de organizare și desfășurare a admiterii la programe de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648/2022, care au stat la baza refuzului înregistrării candidatei deținătoare a certificatului de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI la concursul de admitere la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională. În această privință, petiționarele susțin că prevederile menționate limitează accesul persoanelor cu cerințe educaționale speciale ce dețin certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI la programe de formare profesională de un nivel mai înalt decât programele de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie. Astfel, Consiliul urmează să examineze prevederile contestate din perspectiva standardelor naționale și internaționale privind nediscriminarea, precum și să se pronunțe asupra existenței, în speță, a faptei discriminării în acces la educație a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții c. Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91-92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Ținând cont de natura alegațiilor, Consiliul le-a supus examinării prin prisma elementelor discriminării directe, ca formă de discriminare. Astfel, pentru a institui prezumția discriminării directe, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
- a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege

- b) aplicat în comparație cu alte persoane (un grup de persoane)
- c) cu care petiționarul se află în situație comparabilă
- d) în baza unui criteriu protejat.

- 5.4 Examinând alegațiile petiționarilor și materialele prezentate în susținerea acestora, Consiliul instituie prezumția discriminării directe. Consiliul reține că petiționara AAAA, elevă cu CES, a fost în imposibilitate să participe la concursul de admitere la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională în cadrul Colegiului de Arte „Nicolae Botgros” din or. Soroca, întrucât deține certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI. Acest fapt s-a produs, deoarece, potrivit prevederilor pct. 9 subpct. (1) lit. b) al Regulamentului de organizare și desfășurare a admiterii la programe de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648/2022, candidații care dețin certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI se pot înscrie doar *la programe de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie*, dosarul petiționarei nu a fost înregistrat pentru a participa la concursul de admitere de sistemul eadmitere.sime.md. În acest sens, Consiliul notează că tratamentul diferențiat mai puțin favorabil al petiționarei este determinat de faptul că aceasta deține certificat de studii gimnaziale, serie specifică (ASG/ PEI), eliberat elevilor cu cerințe educaționale speciale care au studiat în baza planului educațional individualizat, curriculum modificat și au susținut examenele de absolvire a gimnaziului în baza testului adaptat¹. Astfel, criteriul incident speței este statutul de elev cu cerințe educaționale speciale. Deoarece Codul educației definește cerințele educaționale speciale drept necesități educaționale ale copilului/elevului/studentului, care implică o școlarizare adaptată particularităților individuale sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică prin acțiuni de reabilitare sau recuperare corespunzătoare, Consiliul va reține, în situația examinată, incidența criteriului de dizabilitate.
- 5.5 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului diferențiat instituit și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriu invocat.
- 5.6 Cu referire la cele invocate în plângere, MEC a notat că accesul la educație și formare pentru elevii care au absolvit gimnaziul, în baza Curriculumului modificat se realizează în conformitate cu potențialul și capacitățile acestora de participare la procesul educațional/de formare și nu îngrădește dreptul lor la educație și formare, iar elevii cu CES pot participa la formare la meseriile/profesiile/specialitățile care nu reprezintă pericol pentru sănătatea, securitatea și viața persoanei. Astfel, accesul la educație al persoanelor deținătoare a actului de studii cu seria ASG cu subtitlul Plan educațional individualizat nu este îngrădit, ci este asigurat prin prisma accesului la instruire și educație, și anume formarea într-o meserie pe o durată de doi ani. Totodată, MEC specifică faptul că prioritățile Ministerului pentru instituțiile de învățământ preșcolar, general, profesional tehnic și superior sunt orientate întru crearea unui climat favorabil și dezvoltarea sistemului educațional accesibil, echitabil și de calitate pentru toți copiii/elevii/studentii.
- 5.7 Cu referire la același subiect, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din or. Soroca a subliniat că AAAA deține certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, astfel, nu a putut fi admisă la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională.

¹ Pct. 17 al Reglementărilor și condițiilor specifice de evaluare finală și certificare a elevilor cu cerințe educaționale speciale din instituțiile de învățământ general obligatoriu care au studiat după un Plan educațional individualizat, în baza unui curriculum modificat, Anexa nr.1 la Ordinul ministrului educației nr. 311 din 15.05.2015

- 5.8 Analizând materialele acumulate la dosar, audiind argumentele părților în cadrul ședinței de audieri, precum și examinând prevederile legale incidente speței, Consiliul constată următoarele. Petiționara, elevă cu CES, a studiat în baza PEI și în baza curriculum-ului modificat la 12 din 17 discipline de studiu, inclusiv disciplinele de examen și, în rezultatul examenului de absolvire a gimnaziului în baza testului adaptat, i-a fost eliberat certificatul de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI. În continuare, Consiliul notează că Serviciul de asistență psihopedagogică Fălești, în fișa de evaluare psihopedagogică și orientare școlară/profesională, realizată la 01.07.2022, a recomandat petiționarei asimilarea unei profesii din domeniul biblioteconomiei, reieșind din analiza nivelului de dezvoltare fizică, cognitivă, inclusiv a abilităților, aptitudinilor și intereselor. În pofida acestui fapt, Consiliul constată că petiționara a fost în imposibilitate să participe la concursul de admitere la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională, exclusiv din motivul deținerii certificatului de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, or acesta permite admiterea doar la programe de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie. Consiliul ia act că situația respectivă continuă și în prezent și se răsfrânge asupra tuturor elevilor ce dețin certificate de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, or aceasta rezultă din prevederile pct. 9 subpct. (1) lit. b) al Regulamentului de organizare și desfășurare a admiterii la programe de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul MEC nr. 648/2022.
- 5.9 Cu referire la alegațiile privind imposibilitatea participării la concursul de admitere la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională, în cadrul ședinței de audieri, MEC a explicat că acesta constituie un program de învățământ profesional tehnic postsecundar, de un alt nivel de calificare decât programele pe care le pot accesa deținătorii de certificate de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI. Astfel, programele de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani corespund nivelului de calificare 3 conform Cadrului Național al Calificărilor (CNC), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 330/2023, în timp ce programele de învățământ profesional tehnic post secundar corespund nivelului 4. În continuare, reprezentanții instituției au explicat că la finalizarea fiecărui nivel sau ciclu de învățământ se eliberează acte de studii care permit accesul la programe de studii de nivelul următor, respectiv, în cadrul învățământului gimnazial actul ce atestă finalizarea studiilor este certificatul de studii gimnaziale. Din această perspectivă, a fost explicat că motivul imposibilității candidaților ce dețin certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI de a accede la programe de formare profesională tehnică postsecundară (în speță 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională), rezidă în lipsa unui certificat de studii gimnaziale, care se eliberează odată cu promovarea examenelor naționale de absolvire, potrivit art. 29 alin. (5) al Codului educației. În același context, reprezentanții ministerului au menționat că certificatul de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI denotă faptul că elevul a studiat în baza curriculum-ului modificat, fapt ce înseamnă că rezultatele învățării în funcție de potențialul copilului sau elevului cu CES au fost modificate prin simplificare (reducerea parțială a gradului de complexitate a finalităților și/sau conținuturilor); comasare (integrarea a două sau mai multe discipline/module/unități de curs); excludere (omiterea unor finalități pe care elevul cu CES nu le poate realiza sau conținuturi pe care nu le poate învăța). Din aceste considerente, evaluarea finală a elevilor cu CES se realizează în baza testelor individualizate și este limitată la acele conținuturi care au fost acoperite de curriculum-ul modificat. De asemenea, reprezentanții MEC au subliniat că oferta educațională este una variată în ambele cazuri, cuprinzând peste 100 de calificări în cazul învățământului profesional tehnic secundar (nivelul 3), și circa 200 de calificări în cazul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar (nivelul 4 și 5).

- 5.10 Examinând argumentele și explicațiile prezentate de instituția reclamată, Consiliul reține că în justificarea tratamentului diferit aplicat față de deținătorii de certificate de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, a fost invocat faptul că în învățământul gimnazial, actul de studii ce conferă titularului dreptul de continuare a studiilor la nivelul următor este certificatul de studii gimnaziale, care, potrivit pct. 8 al Regulamentului cu privire la examenele naționale de absolvire a gimnaziului, aprobat prin Ordinul MECC nr.48/2018, se eliberează doar absolvenților care au promovat examenele naționale de absolvire a gimnaziului, or, doar acestea au funcția de certificare a nivelului de cunoștințe și competențe de bază ale elevilor la finele acestui nivel de învățământ. În acest context, Consiliul a reținut că soluția propusă deținătorilor de certificate de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, pentru a le oferi posibilitatea de a accesa programe de formare profesională de nivelul 4 CNC, este susținerea examenelor naționale de absolvire a gimnaziului în regim de externat și obținerea certificatului de studii gimnaziale în condiții generale.
- 5.11 În această privință, Consiliul constată cu regret faptul că soluția propusă de reprezentanții MEC contravine finalităților educației incluzive, care, potrivit Codului educației, trebuie să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare și să ofere oportunități și șanse egale de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație de calitate în medii comune de învățare. Or, în recunoașterea faptului că unii elevi au necesități educaționale care implică o școlarizare adaptată particularităților individuale sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, art. 40 alin. (5) instituie posibilitatea adaptării sau modificării curriculumului și efectuarea studiilor conform unui Plan educațional individualizat. În continuare, potrivit pct. 4 din Reglementările și condițiile specifice de evaluare finală și certificare a elevilor cu cerințe educaționale speciale din instituțiile de învățământ general obligatoriu care au studiat după un Plan educațional individualizat, în baza unui curriculum modificat, evaluarea finală și certificarea elevilor cu cerințe educaționale speciale se realizează în baza testelor individualizate și în condiții specifice deduse din particularitățile individuale ale elevului și cerinței speciale ale acestuia. În aceste condiții, certificatul de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI atestă finalizarea studiilor gimnaziale de către elevii cu cerințe educaționale speciale, precum și susținerea evaluării finale, în baza testelor individualizate, respectiv – în condiții specifice ajustate la particularitățile acestora. Realizarea evaluării finale în baza testelor individualizate și în condiții specifice constituie o măsură de acomodare rezonabilă conformă standardelor stabilite de Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. Din această perspectivă, soluția privind susținerea, de către persoanele care dețin certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, a examenelor naționale de absolvire a gimnaziului în regim de externat, ar însemna supunerea elevilor cu cerințe educaționale speciale condițiilor de evaluare generale valabile pentru elevii fără cerințe educaționale speciale, fapt ce ar echivala cu ignorarea situației specifice a elevilor cu cerințe educaționale speciale, a limitărilor și particularităților acestora, precum și ar rezulta într-o dublă evaluare a acestora.
- 5.12 În această privință, Consiliul atrage atenția asupra faptului că în conformitate cu articolul 24 alin. (1) al Convenției, statele părți au obligația de a asigura realizarea dreptului la educație al persoanelor cu dizabilități printr-un sistem de educație incluzivă la toate nivelurile, incluzând învățământul preșcolar, primar, secundar și terțiar, pregătirea în școli profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții, activitățile extra-curriculare și sociale, pentru toți elevii, inclusiv persoanele cu dizabilități, fără nici o discriminare și pe bază de egalitate

cu ceilalți.² De asemenea, în Concluziile pe cauza nr. 70/2019, Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități a statuat că în vederea implementării art. 24 alin. (2) lit. a) al Convenției, excluderea persoanelor cu dizabilități din sistemul de învățământ general trebuie să fie interzisă, inclusiv orice prevedere normativă care limitează incluziunea persoanelor cu dizabilități pe motivul limitărilor acestora sau care condiționează incluziunea de capacitățile acestora de învățare, sau atunci când se invocă faptul că obligația de a asigura acomodarea rezonabilă a acestor persoane ar constitui o sarcină disproporționată. Impunerea cerinței de a susține un examen/test general ca o condiție de admitere, fără oferirea acomodării rezonabile și suportului necesar constituie exclusiune indirectă. De asemenea, sistemele de evaluare standardizate, inclusiv examenele de admitere, care direct sau indirect exclud elevii cu dizabilități sunt discriminatorii și contravin art. 5 și 24 ale Convenției³.

- 5.13 În lumina acestor raționamente, Consiliul concluzionează că excluderea automată a persoanelor deținătoare de certificate de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI din dreptul de a fi admise la programe de formare profesională, altele decât programele de formare profesională tehnică secundară cu durata de 2 ani, pentru instruirea într-o meserie (nivelul 3 CNC), care nu a fost efectuată în baza unei evaluări a programelor/specialităților de diferite nivele care pot fi accesate în cadrul sistemului educațional național și aptitudinile și capacitățile necesare pentru asimilarea acestora de către elevii cu diferite tipuri de cerințe educaționale speciale, pentru a justifica limitarea accesului la programe de nivel mai înalt, este discriminatorie în raport cu acești elevi.
- 5.14 Or, Consiliul atrage atenția că calificările prevăzute de Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor, aprobat prin HG nr. 425/2015, care sunt actualmente accesibile persoanelor ce dețin certificat de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI, se referă preponderent la ocupații care presupun aptitudini de utilizare a anumitor instrumente, obiecte care pot fi grele, periculoase și dificil de manevrat (bucătar, frizer, brutar, mecanic, instalator, cusător), motiv pentru care persoanele cu cerințe educaționale speciale sunt și mai mult restricționate în alegerea unei profesii potrivite competențelor și capacităților fizice și intelectuale. De altfel, Consiliul observă că acest spectru de “meserii simple” (după nivelul de complexitate) a fost conceput pentru a fi accesibil chiar și persoanelor care nu au absolvit treapta gimnazială, totuși, abordarea potrivit căreia elevii cu cerințe educaționale speciale care au studiat în baza unui PEI și curriculum-ului modificat au acces doar la acele programe la care au acces elevii care nu au finalizat studii gimnaziale este una disproporționată. Or, aceasta subminează atât efortul elevilor, părinților, cadrelor didactice de sprijin implicate, cât și esența conceptului de educație incluzivă, potrivit căruia statul trebuie să asigure incluziunea copiilor și elevilor cu cerințe educaționale speciale prin abordarea individualizată, determinarea formei de incluziune, examinarea și/sau reexaminarea complexă a copilului sau elevului cu cerințe educaționale speciale, potrivit art. 33 alin. (3) din Codul educației.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 9 alin. (1), (2) lit. a), art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61, 65 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

² Comentariul General nr. 4 (2016) privind dreptul la educație incluzivă, adoptat de Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, pct. 8.

<https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g16/263/00/pdf/g1626300.pdf>

³ Adoptate la 23 martie 2023, par. 10.9.

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2FC%2F28%2FD%2F70%2F2019&Lang=en

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare directă în acces la educație a elevilor cu cerințe educaționale speciale.
2. Ministerul Educației și Cercetării va modifica Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la programele de formare profesională tehnică, aprobat prin Ordinul nr. 648/2022, prin excluderea textului “certificatului de studii gimnaziale cu seria specifică ASG/PEI” din conținutul normei de la pct. 9 subpct. (1) lit. b) și va asigura operarea modificărilor necesare în sistemul informațional e-Admitere SIME ÎPT. De asemenea, Ministerul Educației și Cercetării va asigura completarea Regulamentului nominalizat cu textul: “Persoanele cu CES au dreptul să opteze pentru admiterea la programe de formare profesională tehnică secundară, postsecundară și postsecundară nonterțiară în conformitate cu potențialul și capacitățile lor de participare la procesul educațional/de formare profesională.”
3. Ministerul Educației și Cercetării va reconceptualiza mecanismul de asigurare a accesului și incluziunii educaționale efective a persoanelor cu cerințe educaționale speciale la programe de studii de diferite nivele conform Cadrului Național al Calificărilor, potrivit aptitudinilor, capacităților și intereselor acestora.
4. Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” or. Soroca va înscrie petiționara la concursul de admitere la programul de formare profesională 0322.1 Biblioteconomie și asistență informațională, în anul de studii 2025-2026.
5. Instituțiile reclamate, în termen de 30 zile din momentul recepționării deciziei, vor informa Consiliul despre măsurile întreprinse sau planificate pentru implementarea recomandărilor formulate cu prezentarea înscrisurilor confirmative în acest sens.
6. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
7. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru